

NACIONALNA RAZISKAVA

Indeks samostojnega prehoda mladih Slovenije

Od zaposlitve do življenja, ki ga je mogoče načrtovati

Prva raziskovalna izdaja | podatkovno obdobje pretežno 2015–2025

Inštitut za demografsko prihodnost (IDP)

Ljubljana, avgust 2026

O raziskavi

Indeks samostojnega prehoda mladih Slovenije meri, ali lahko mladi formalno vključenost v delo in izobraževanje pretvorijo v stabilen dohodek, varno bivanje, finančno odpornost in dejansko možnost dolgoročnega načrtovanja. Raziskava temelji izključno na sekundarnih podatkih ter ločuje podatek, empirično povezanost in razlagalni mehanizem.

Podatek	Vrednost
Izdajatelj	Inštitut za demografsko prihodnost (IDP)
Naslov	Indeks samostojnega prehoda mladih Slovenije
Izdaja	Prva raziskovalna izdaja, različica 1.0
Podatkovno obdobje	Pretežno 2015–2025
Viri	Eurostat, SURS, Mladina 2020, Eurofound
Metoda	Večdimenzionalni profil in analiza občutljivosti

Vsebina

- Izvršni povzetek in nacionalni profil 2025
- Raziskovalna vprašanja, podatki in metodologija
- Nacionalni trendi, evropska primerjava in regionalna slika
- Psihološko ozadje prehoda in vloga družine
- Stresni test indeksa, priporočila in omejitve
- Metodološka in podatkovna priloga
- Bibliografija in podatkovne povezave

Od zaposlitve do življenja, ki ga je mogoče načrtovati

Izvršni povzetek

Osrednje vprašanje

Zaposlitev mladih je pomemben cilj javnih politik, vendar sama po sebi še ne pomeni uspešnega prehoda v odraslost. Uspešen prehod pomeni, da lahko mlada oseba svoj položaj pretvori v stabilen dohodek, samostojno in varno bivanje, finančno odpornost ter dovolj predvidljivo prihodnost za partnerstvo, družino in druge dolgoročne odločitve.

Raziskava IDP zato sprašuje: **ali imajo mladi v Sloveniji pogoje, da iz formalne vključenosti v delo in izobraževanje oblikujejo dejansko samostojno življenje?**

Odgovor ni enoznačen. Slovenija mlade razmeroma dobro varuje pred revščino, skrajno materialno prikrajšanostjo in izključenostjo iz dela ali izobraževanja. Bistveno slabše pa to zaščito pretvarja v zgodnje in dosegljivo oblikovanje samostojnega gospodinjstva. To razliko raziskava opredeljuje kot **vrzel med materialno zaščito in prehodno samostojnostjo**.

Pet ključnih ugotovitev

1. Materialni položaj mladih se je v desetletju občutno izboljšal. Delež mladih, starih 15–29 let, ki niso zaposleni in niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje (NEET), se je med letoma 2015 in 2025 zmanjšal z 12,3 % na 7,6 %. Tveganje revščine ali socialne izključenosti (AROE) je upadlo z 19,0 % na 10,6 %, tveganje revščine zaposlenih mladih pa s 7,4 % na 4,4 %.

2. Kakovost zaposlitvenega položaja ostaja odprta ranljivost. Delež začasno zaposlenih med zaposlenimi mladimi se je zmanjšal s 53,0 % na 34,2 %, vendar je bil leta 2025 še nekoliko nad povprečjem EU27. Izboljšanje je veliko, težava pa ni odpravljena. Začasnost sama ni nujno neprostoVOLjna, vendar zmanjšuje predvidljivost, kadar je povezana z negotovim podaljševanjem, šibko kreditno sposobnostjo ali nezmožnostjo dolgoročnega načrtovanja.

3. Stanovanjski trg je osrednje ozko grlo prehoda. Cene stanovanjskih nepremičnin so bile leta 2025 za 114,9 % nad ravno leta 2015. Mediana dohodka na ekvivalentnega odraslega člana gospodinjstva se je v istem obdobju nominalno povečala za 65,6 %. Orientacijsko razmerje med cenovno in dohodkovno dinamiko se je tako poslabšalo za približno 29,8 %.

4. Družina deluje kot zaščitna socialna infrastruktura. Leta 2025 je s starši oziroma v gospodinjstvo odvisnem položaju živelo 39,9 % oseb, starih 25–34 let, kar je 9,8 odstotne točke več od povprečja EU27. Družinsko gospodinjstvo lahko zmanjšuje tveganje revščine in stanovanjsko preobremenitev, vendar

lahko hkrati prikrije, da posameznik brez družinske podpore ne bi mogel oblikovati samostojnega gospodinjstva.

5. Mladi niso brez ambicij; soočajo se z razkorakom med željo in izvedljivostjo. Raziskava Mladina 2020 je pokazala, da je 44,2 % mladih stanovanjski problem ocenilo kot problem, ki zanje velja ali zelo velja. Približno 46 % mladih, ki so stalno živeli pri starših, je zaznavalo stanovanjski problem, čeprav jih je skoraj 88 % svoje bivanjske razmere ocenilo kot dobre ali zelo dobre. Hkrati je 73,5 % mladih pričakovalo boljšo osebno prihodnost. To ni podoba pasivne generacije, ampak generacije, ki ohranja osebni optimizem ob dvomu v širše sistemske pogoje.

Nacionalni profil 2025

Področje	Slovenija	EU27	Sprememba od 2015	Presoja
NEET, 15–29	7,6 %	11,0 %	–4,7 o. t.	prednost
Začasna zaposlitev, 15–29	34,2 %	33,4 %	–18,8 o. t.	izboljšanje z odprto ranljivostjo
AROPE, 15–29	10,6 %	24,2 %	–8,4 o. t.	prednost
Stanovanjska preobremenitev, 15–29	3,1 %	9,1 %	–2,6 o. t.	mešani signal
Pri starših oziroma gospodinjstvo odvisen, 25–34	39,9 %	30,1 %	–2,6 o. t.	strukturna vrzel

Zakaj raziskava ne objavlja ene uradne lestvice

Evropski stresni test je pokazal, da se položaj Slovenije glede na metodo izračuna giblje med 1. in 10. mestom med državami EU. Aritmetično povprečje jo postavi na 3. mesto, geometrijsko na 7., model najšibkejšega področja pa na 10. mesto. Natančen rang je zato preveč odvisen od metodološke izbire.

Prva izdaja namesto zavajajoče ene številke objavlja večdimenzionalni profil. Robustna ugotovitev ni, da je Slovenija »tretja« ali »sedma« v EU, temveč da je njen položaj izrazito neuravnotežen: visoka materialna zaščita obstaja skupaj s slabšo pogodbeno in stanovanjsko samostojnostjo.

Osrednje priporočilo

Uspeha mladinske politike ni več dovolj meriti samo z zaposlenostjo. Nacionalni sistem spremljanja mora meriti, ali mladi zaposlitev lahko pretvorijo v samostojno gospodinjstvo, finančno rezervo in izvedljivo življenjsko časovnico. Politike dela, stanovanj, prometa, družine in regionalnega razvoja morajo zato delovati kot povezan sistem.

1. Uvod: zakaj potrebujemo drugačno merilo uspeha mladih

Javne razprave o položaju mladih pogosto uporabljajo zaposlenost kot glavni dokaz uspeha. Tak pogled je razumljiv, vendar nepopoln. Oseba je lahko zaposlena, ne da bi vedela, ali bo pogodba podaljšana. Lahko prejema dohodek, ki zadošča za življenje v starševskem gospodinjstvu, ne pa za samostojno najemnino. Lahko ni statistično revna, ker uporablja skupne vire družine, vendar nima lastne finančne rezerve. Lahko želi partnerstvo ali otroka, vendar zaradi stanovanja in negotovega dela nima izvedljivega časovnega načrta.

Prehod v odraslost ni en dogodek. Je zaporedje povezanih prehodov iz izobraževanja v delo, iz odvisnosti v lastni dohodek, iz starševskega v novo gospodinjstvo ter iz kratkoročnega prilagajanja v dolgoročno načrtovanje. Če je en člen trajno blokiran, uspeh na drugih področjih ne zagotavlja samostojnosti.

Indeks samostojnega prehoda mladih Slovenije je zasnovan kot sistem kazalnikov, ki loči formalno vključenost od dejanske izvedljivosti odraslega življenja. Ne določa, kdaj se mora posameznik odseliti, in ne razglša večgeneracijskega bivanja za neuspeh. Ocenjuje, ali sistem ponuja realne možnosti izbire.

2. Raziskovalna vprašanja

Temeljno vprašanje raziskave je:

V kolikšni meri pogoji dela, dohodka, stanovanja in regionalnega dostopa mladim v Sloveniji omogočajo stabilen, varen in avtonomen prehod v odraslo življenje?

Podvprašanja so:

1. Kako so se ključni kazalniki spremenili med letoma 2015 in 2025?
2. Kje je Slovenija glede na povprečje in države EU?
3. Ali nizka revščina mladih pomeni tudi visoko individualno samostojnost?
4. Kako rast cen stanovanj spreminja prehodno vrednost zaposlitve in dohodka?
5. Kako se pogoji razlikujejo po statističnih regijah?
6. Kakšno zaščitno in neenakostno vlogo ima družinsko gospodinjstvo?
7. Kaj že izvedene raziskave povedo o stresu, občutku stanovanjske težave in pričakovanjih mladih?
8. Katere ugotovitve so robustne in katere so odvisne od izbire metodologije?

3. Podatki in metodologija

3.1 Izključno sekundarni podatki

Raziskava ne vključuje nove ankete IDP. Uporablja uradne in že objavljene podatke Eurostata, SURS, raziskave Mladina 2020 ter Eurofounda. Surovi odgovori API, obdelane tabele, definicije in formule so shranjeni v raziskovalni revizijski sledi.

Časovne analize so pretežno omejene na obdobje 2015–2025. Regionalni stanovanjski podatki so zaradi razpoložljivosti uporabljeni do leta 2021. Vsaka časovna omejitev je označena neposredno ob ugotovitvi.

3.2 Tri dokazne ravni

Jedro poročila loči:

- **neposredni podatek**, ki ga objavi uradni vir ali kakovostna raziskava;
- **empirično povezanost**, ki pokaže statistično zvezo, ne pa vzročnosti;
- **razlagalni mehanizem**, ki je teoretično in empirično podprt, vendar ga uporabljeni agregatni podatki ne merijo neposredno.

Odrpte hipoteze niso zapisane kot dejstva. Iz poznega odhoda od doma ne sklepamo na nezrelost, iz začasne zaposlitve ne na individualno stisko in iz odlaganja družine ne na odsotnost želje po otrocih.

3.3 Jedrni profil in diagnostični sloj

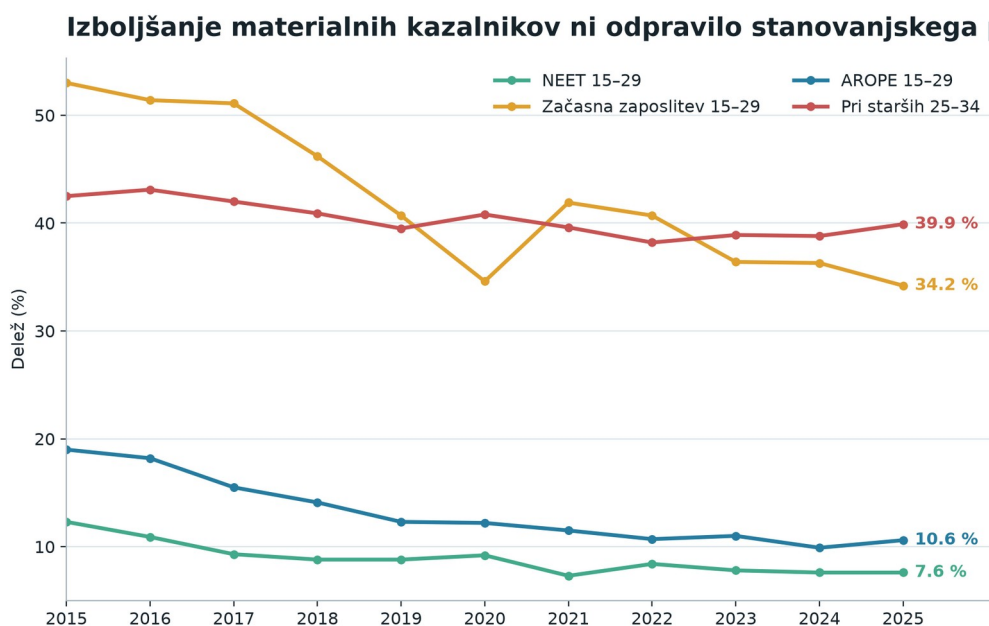
Jedrni profil sestavljajo NEET, začasna zaposlitev, AROPE, stanovanjska preobremenitev ter življenje pri starših. Diagnostični sloj vključuje revščino zaposlenih, hudo prikrajšanost, povprečno starost odhoda, dinamiko cen in dohodkov, najemni fond, regionalno mobilnost, regionalni dohodek in spolne razlike.

Kazalniki se ne seštevajo, kadar se vsebinsko prekrivajo. AROPE se na primer ne seštevava s hudo materialno prikrajšanostjo, starost odhoda pa ne z deležem mladih pri starših.

4. Desetletje izboljšanja, ki ni zaključilo prehoda

Med letoma 2015 in 2025 so se vsi analizirani kazalniki neposrednega ekonomskega tveganja izboljšali. NEET je upadel za 4,7 odstotne točke, začasna zaposlenost za 18,8, krajši delovni čas za 5,6, AROPE za 8,4, revščina zaposlenih za 3,0 in stanovanjska preobremenitev za 2,6 odstotne točke.

Toda povprečna starost odhoda iz starševskega gospodinjstva se je povečala z 28,2 na 28,8 leta. Delež oseb, starih 25–34 let, ki živijo pri starših oziroma so gospodinjsko odvisne, se je zmanjšal le z 42,5 % na 39,9 %.

Vir: Eurostat; obdelava IDP. Populacije in imenovalci se med kazalniki razlikujejo.

Slika 1. Izboljšanje materialnih kazalnikov in začasne zaposlenosti ni spremljalo enako izrazito zmanjšanje bivanja pri starših. Populacije in imenovalci se med kazalniki razlikujejo. Vir: Eurostat; obdelava IDP.

Izboljšanje trga dela se je torej hitreje pokazalo v statistiki vključenosti kot v statistiki samostojnih gospodinjstev. To ne pomeni, da trg dela ni pomemben. Pomeni, da zaposlitev deluje znotraj stanovanjskega, kreditnega, regionalnega in družinskega sistema.

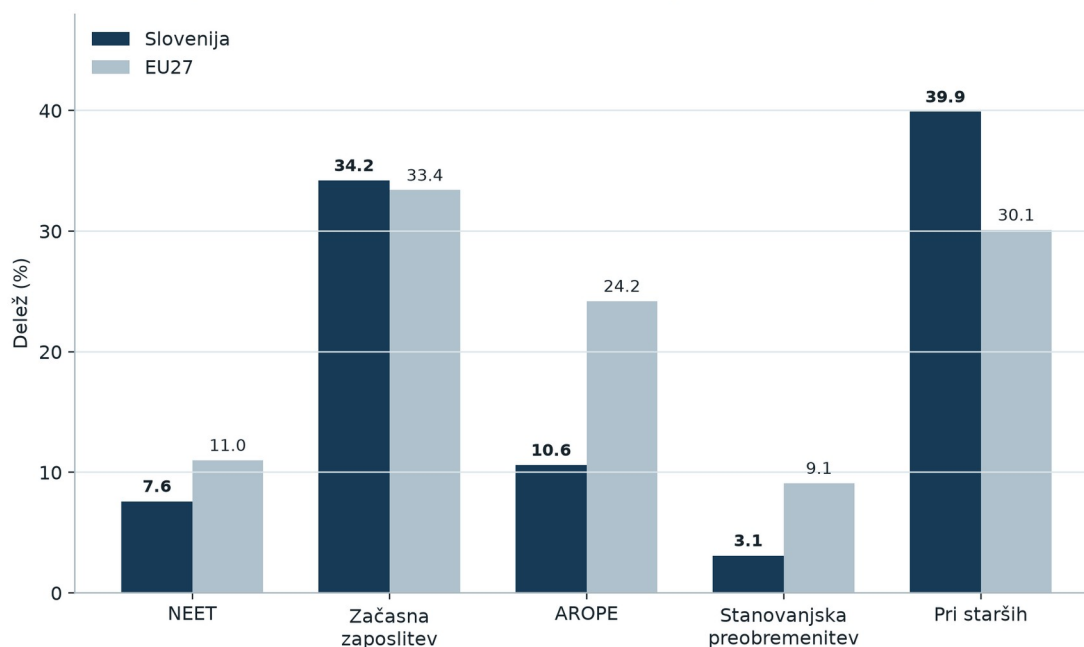
5. Slovenija v Evropski uniji

Leta 2025 je bila Slovenija v primerjavi z EU27 ugodnejša pri NEET, AROPE, revščini zaposlenih, hudi prikrajšanosti in stanovanjski preobremenitvi. Manj ugodna je bila pri začasni zaposlenosti, povprečni starosti odhoda in deležu oseb, starih 25–34 let, pri starših.

Povprečna starost odhoda je bila v Sloveniji 28,8 leta, v EU27 pa 26,3 leta. Pri starših je živel 39,9 % oseb, starih 25–34 let, v EU27 30,1 %. Slovenija se tako ne umešča med države z najpoznejšim prehodom, kot so Hrvaška, Slovaška in Italija, vendar je bistveno oddaljena od Avstrije, Nemčije in nordijskih držav.

Evropska primerjava razkrije različne modele. Države z zgodnejšim odhodom pogosto izkazujejo večjo izpostavljenost stanovanjskim stroškom. Države s poznejšim odhodom lahko izkazujejo nizko preobremenitev, ker stroške absorbira starševsko gospodinjstvo. Zato noben posamezen kazalnik ni zadostna mera uspeha.

Slovenija 2025: močna zaščita, šibkejši stanovanjski prehod

Vir: Eurostat; obdelava IDP. Kazalnik pri starših velja za 25–34 let, drugi za 15–29 let.

Slika 2. Slovenija je ugodnejša pri NEET, AROPE in stanovanjski preobremenitvi, manj ugodna pa pri začasni zaposlitvi in bivanju pri starših. Vir: Eurostat; obdelava IDP.

6. Delo: od vključitve k predvidljivosti

Nizek NEET kaže, da je večina mladih vključena v izobraževanje ali delo. To je jasna prednost Slovenije. Vendar začasna zaposlenost ostaja razširjena: leta 2025 je zajemala 34,2 % zaposlenih mladih, starih 15–29 let.

Začasna pogodba je lahko vstopna točka, izbira ali del študentskega prehoda. Sistemska težava nastane, kadar je ni mogoče pretvoriti v stabilnejši položaj. Njena prehodna vrednost je odvisna od dohodka, trajanja, neprostovoljnosti, možnosti podaljšanja in tega, ali omogoča najem ali kredit.

Raziskava zato ne enači zaposlenosti s stabilnostjo. Za javne politike je pomembna veriga: vstop v delo, kontinuiteta, kakovost pogodbe, rast dohodka in možnost prevzema dolgoročnih obveznosti.

7. Finance: zaščita pred revščino ni finančna neodvisnost

Slovenija izstopa z nizkim AROPE mladih (10,6 %) in zelo nizko hudo materialno in socialno prikrajšanostjo (0,8 %). Tveganje revščine zaposlenih mladih znaša 4,4 %. Ti rezultati so pomembni in jih ne smemo zmanjševati.

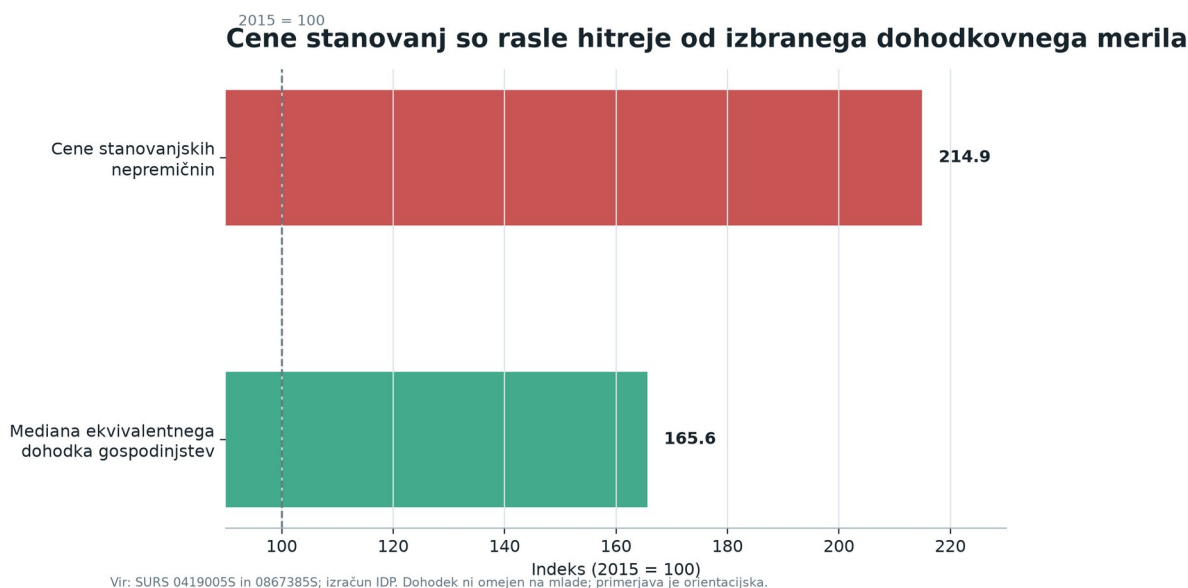
Toda kazalniki gospodinjanskega dohodka razporejajo skupne vire med člane gospodinjstva. Mlad človek, ki živi pri starših, je lahko pravilno opredeljen kot materialno zaščiten, ne da bi bil individualno finančno neodvisen.

Finančna samostojnost zahteva več kot odsotnost revščine: predvidljiv dohodek, sposobnost kritja nepričakovanega stroška, rezervo, dostop do varnega najema in možnost preživetja ob kratkotrajnem izpadu dohodka. Za večino teh dimenzij nimamo dovolj aktualnih starostno specifičnih sekundarnih podatkov, zato ostajajo označene kot vrzeli.

8. Stanovanje: glavno ozko grlo

Cene vseh stanovanjskih nepremičnin so med letoma 2015 in 2025 nominalno zrasle za 114,9 %. Rabljena stanovanja v Sloveniji so zrasla za 128,8 %, v Mariboru za 145,3 %. Indeks meri rast, ne absolutne ravni; nižja rast v Ljubljani zato ne pomeni večje dostopnosti.

V istem desetletju je mediana ekvivalentnega dohodka gospodinjstev nominalno zrasla za 65,6 %. Grobo razmerje cenovne in dohodkovne dinamike se je poslabšalo za 29,8 %. Kazalnik ni standardizirano razmerje med ceno in dohodkom mladih, vendar jasno kaže različni hitrosti obeh serij.

Slika 3. Cene stanovanjskih nepremičnin so med letoma 2015 in 2025 rasle hitreje od izbranega dohodkovnega merila. Dohodek ni omejen na mlade; primerjava je orientacijska. Vir: SURS; izračun IDP.

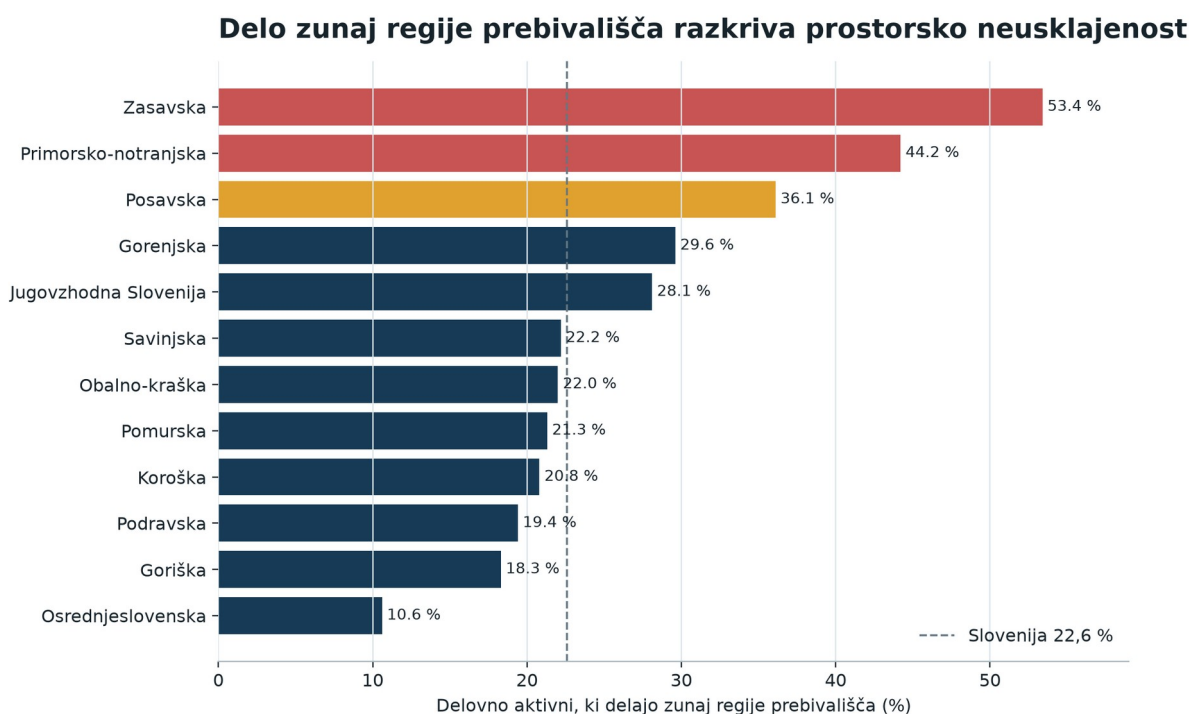
Leta 2021 je bilo najemnih 9,0 % naseljenih stanovanj. Majhen najemni segment lahko ustvari veliko vrzel med bivanjem pri starših in lastništvom. Nenaseljenih je bilo 19,2 % stanovanj, vendar nenaseljenost ni isto kot tržna razpoložljivost: stanovanje je lahko sezonsko, neprimerno, lokacijsko neusklajeno ali zadržano zunaj trga.

9. Regije: prostorska neenakost možnosti

Regionalni podatki ne omogočajo poštene lestvice samostojnosti mladih, omogočajo pa atlas pogojev.

Osrednjeslovenska regija izrazito koncentrira delovna mesta; njen indeks delovne migracije je leta 2025 znašal 132,5. Zunaj nje dela le 10,6 % delovno aktivnih prebivalcev regije. V Zasavski zunaj regije dela 53,4 %, v Primorsko-notranjski 44,2 %.

Na ravni Slovenije se je delež dela zunaj regije prebivališča med letoma 2015 in 2025 povečal z 18,4 % na 22,6 %. Več mobilnosti lahko pomeni več priložnosti, lahko pa tudi časovno revščino, prevozne stroške in prisilno izbiro med vožnjo ter dražjo selitvijo.

Vir: SURS 07727555; leto 2025; populacija ni omejena na mlade.

Slika 4. Regionalna delovna mobilnost leta 2025. Podatek velja za vse delovno aktivne brez kmetov, ne samo za mlade. Vir: SURS; obdelava IDP.

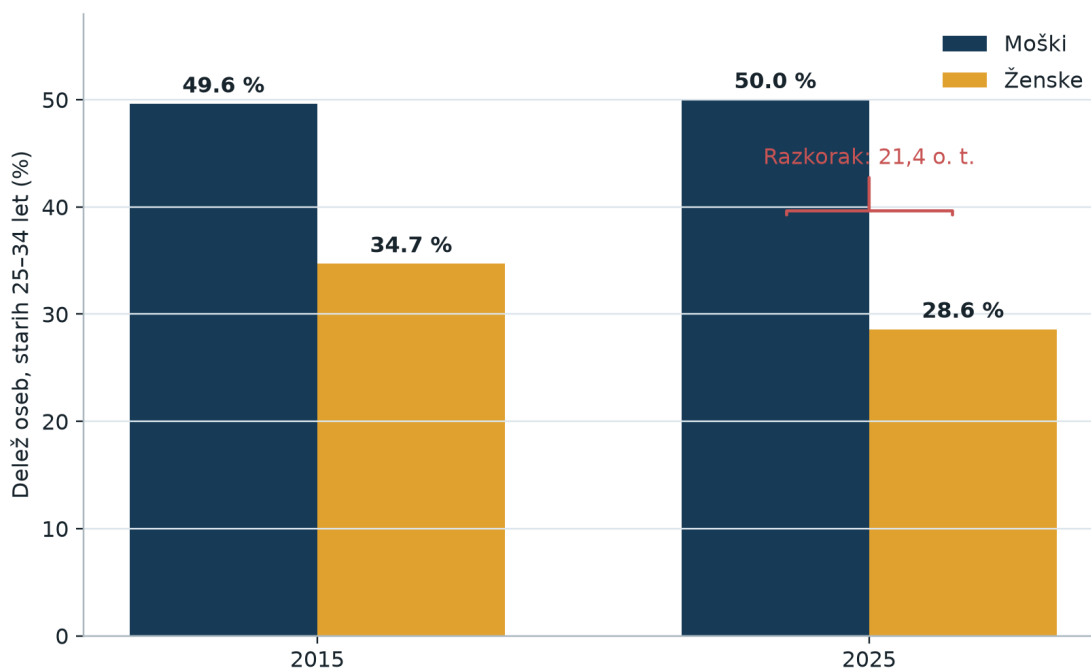
Mediana ekvivalentnega dohodka je leta 2025 segala od 18.823 EUR v Koroški do 21.991 EUR v Osrednjeslovenski regiji. Ker podatek ni omejen na mlade in ker ne vključuje regionalnih življenjskih stroškov, se uporablja kot kontekst, ne kot ocena uspeha mladih.

10. Spolna razlika v prehodu

Leta 2025 je pri starših oziroma v gospodinjsko odvisnem položaju živelo 50,0 % moških in 28,6 % žensk, starih 25–34 let. Razkorak je znašal 21,4 odstotne točke; leta 2015 je znašal 14,9.

Moški so starševsko gospodinjstvo v povprečju zapustili pri 30,0 leta, ženske pri 27,5 leta. Podatki ne določajo vzroka. Razlike so lahko povezane s partnerskimi potmi, normami, mobilnostjo, zaposlitvijo in družinskimi pričakovanji. Raziskava jih obravnava kot pomembno neenakost časovnice, ne kot lastnost ali pomanjkljivost enega spola.

Spolni razkorak pri bivanju s starši se je povečal

Vir: Eurostat ilc_lvps08; obdelava IDP.

Slika 5. Razkorak med moškimi in ženskami se je povečal s 14,9 odstotne točke leta 2015 na 21,4 odstotne točke leta 2025. Vir: Eurostat; obdelava IDP.

11. Kaj številke nosijo v ozadju

Mladina 2020 je pokazala, da lahko dobra kakovost trenutnega bivanja obstaja skupaj z zaznanim stanovanjskim problemom. To je empirična podlaga za razlikovanje med **trenutno zaščito** in **možnostjo naslednjega koraka**.

Delež mladih, ki so stres čutili nekaj ali večino dni v tednu, se je med letoma 2010 in 2020 povečal s 17,2 % na 36,3 %. Osamljenost kot problem je narasla z 9,1 % na 29,9 %. Epidemični kontekst je pomemben, vendar metodološki pregled Mladine 2020 kaže, da vseh sprememb ni mogoče pripisati samo zaprtju.

Hkrati je 73,5 % mladih pričakovalo nekoliko ali veliko boljše osebno prihodnost, 46,9 % pa slabšo prihodnost družbe. Ta vzorec kaže osebni optimizem ob družbenem pesimizmu. Mladi verjamejo, da se lahko sami prilagodijo, vendar manj verjamejo, da bo širši sistem postal ugodnejši.

Eurofoundova evropska analiza dodatno ugotavlja, da so neuresničene želje po odhodu od staršev povezane z večjo verjetnostjo občutka družbene izključenosti. Gre za povezanost, ne vzročni dokaz in ne posebno slovensko oceno.

12. Družina kot najmočnejši blažilnik in skriti vir neenakosti

Družinska pomoč ima dve vlogi. Prva je zaščitna: omogoča bivanje, zmanjšuje stroške, preprečuje revščino in blaži zaposlitveno tveganje. Druga je neenakostna: možnosti mladih postanejo odvisne od stanovanja, premoženja, dohodka in odnosov njihove izvirne družine.

Mladina 2020 je pokazala, da bi se približno 54 % mladih ob potrebi po stanovanju najprej obrnilo na starše. To ni dokaz dejansko prejete pomoči, je pa dokaz pričakovane poti reševanja problema.

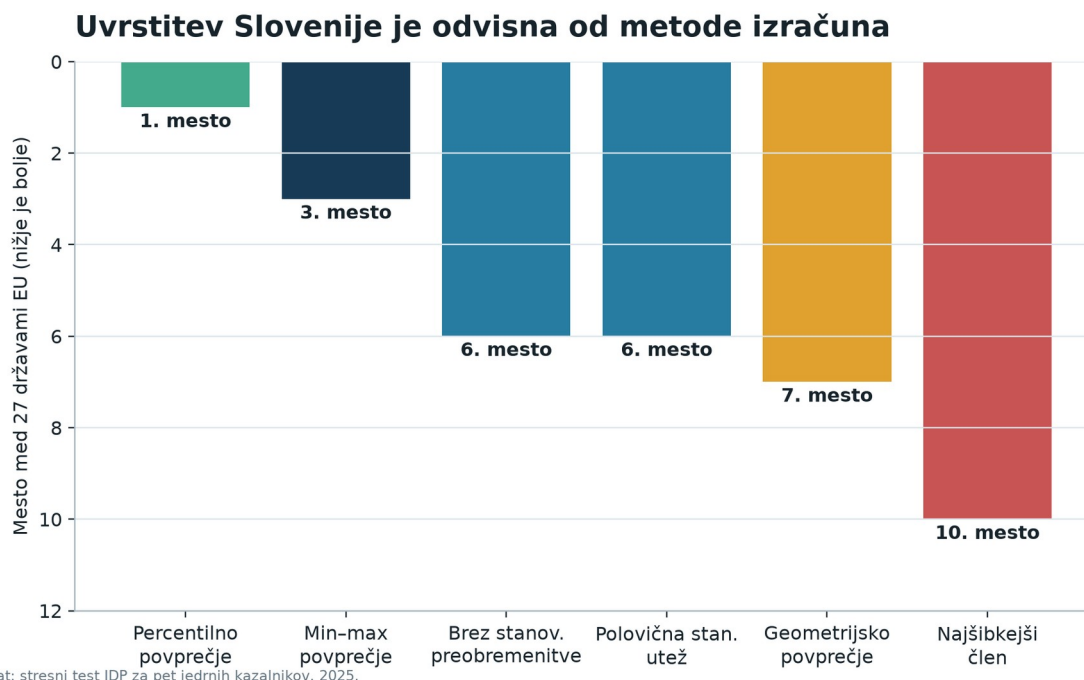
Javna politika mora zato družinsko podporo dopolnjevati, ne predpostavljati. Sistem, ki deluje samo ob pomoči staršev, povečuje razlike med mladimi z enakim delom, a različnim družinskim kapitalom.

13. Evropski stresni test in meja sestavljenega indeksa

Pet jedrnih kazalnikov je bilo pridobljenih za vseh 27 držav EU. Slovenija je bila tretja pri NEET, dvajseta pri začasnih zaposlitvah, prva pri AROPE, tretja pri stanovanjski preobremenitvi in osemnajsta pri bivanju s starši.

Normalizirani področni rezultati Slovenije so segali od 34,63 za začasno zaposlenost do 100 za AROPE. Aritmetično povprečje dopušča, da najboljši področji nadomestita najslabši. Geometrijsko povprečje to kompenzacijo omeji, model najšibkejšega člana pa poudari ozko grlo.

Razpon med 1. in 10. mestom pri različnih metodah je dokaz občutljivosti. Zato skupni rang ostaja eksperimentalni rezultat v metodološki prilogi. Javni izdelek poudari profil in najšibkejša področja.

Slika 6. Uvrstitev Slovenije se spreminja glede na normalizacijo, agregacijo in obravnavo stanovanjske preobremenitve. Vir: Eurostat; stresni test IDP.

14. Priporočila za javne politike

14.1 Nacionalni cilj: meriti pretvorbo zaposlitve v samostojnost

V nacionalne dokumente za mlade je treba poleg zaposlenosti vključiti redno spremljanje pogodbenega položaja, revščine zaposlenih, bivanja pri starših, stanovanjskega bremena, najemne dostopnosti in regionalne mobilnosti.

Uspeh ukrepa za zaposlitev naj se ne konča pri vstopu v delo. Spremlja naj se, ali se položaj v dveh do treh letih pretvori v stabilnejšo pogodbo, višji dohodek in samostojnejše bivanje. To zahteva povezovanje ali usklajeno objavo administrativnih in anketnih virov ob spoštovanju varstva podatkov.

14.2 Stanovanjska politika: okrepiti prehodni najemni segment

Prednost ni samo več stanovanj, ampak več varnih, dolgoročnih in cenovno dosegljivih najemnih možnosti za mlade, ki še niso kreditno sposobni ali lastništva ne želijo.

Potrebni so:

- redna javna evidenca najemnin po regijah in tipih stanovanj;
- širitev javnega in neprofitnega najemnega fonda;
- pogodbe, ki omogočajo stabilno večletno načrtovanje;

- transparentni kriteriji, ki ne kaznujejo mladih s spremenljivimi, vendar rednimi prihodki;
- spremljanje časa od prijave do dejanske pridobitve stanovanja;
- ukrepi za aktiviranje primernih praznih stanovanj brez enačenja celotnega nenaseljenega fonda z razpoložljivo ponudbo.

14.3 Politika dela: stabilnost kot merilo kakovosti

Začasna zaposlitev mladih ostaja šibko področje. Ukrepi morajo spremljati ne samo število pogodb, temveč trajanje, ponavljanje, prehod v stabilnejšo obliko, neprostovoljnost in predvidljivost delovnega časa.

Posebno pozornost je treba nameniti položajem, kjer mladi več let zapored krožijo med začasnimi pogodbami, projektnim delom in kratkimi obdobji brezposelnosti. Cilj ni odprava vseh prožnih oblik, temveč preprečevanje trajne negotovosti brez poti napredovanja.

14.4 Finančna odpornost: meriti rezervo, ne samo revščine

Nacionalno spremljanje mladih naj periodično objavlja starostno specifične podatke o sposobnosti kritja nepričakovanega izdatka, prihrankih, dolgovih, zamudah pri plačilih in odvisnosti od družinskih transferjev.

Ukrepi finančnega opismenjevanja so lahko koristni, vendar ne smejo nadomestiti problema nezadostnega ali nepredvidljivega dohodka. Individualne veščine ne morejo odpraviti strukturne razlike med rastjo cen stanovanj in dohodkov.

14.5 Regionalna politika: zmanjšati prisilno izbiro med vožnjo in selitvijo

Za regije z visokim deležem dela zunaj regije je treba povezati prometno, zaposlitveno in stanovanjsko politiko. Kazalniki naj vključujejo čas poti, zanesljivost javnega prevoza in dejanske stroške mobilnosti, ne samo število delovnih migrantov.

Razvoj delovnih mest brez stanovanj in razvoj stanovanj brez dostopa do dela sta oba nepopolna. Regionalne strategije naj ocenijo njuno prostorsko ujemanje.

14.6 Družinska politika: omogočiti odločitev, ne usmerjati izbire

Podpora partnerstvu in starševstvu naj zmanjšuje razkorak med željo in izvedljivostjo. Ukrepi morajo biti nevtralni do tega, ali se posameznik za družino odloči, in ne smejo rodnosti uporabljati kot merila osebne odgovornosti.

Pomembni so predvidljivo stanovanje, varstvo otrok, delovni čas in zaščita pred dohodkovnim padcem ob starševstvu. Ker 64 % mladih usklajevanje poklicnega in družinskega življenja ocenjuje kot zelo zahtevno, mora biti usklajevanje osrednji, ne dodatni cilj.

14.7 Podatkovna infrastruktura: letni javni profil

IDP predlaga letno posodobitev nacionalnega profila, triletno poglobljeno interpretacijo in periodični zunanji metodološki pregled. Vsaka izdaja naj objavi:

- izvirne vrednosti;
- trende;
- evropsko primerjavo;
- regionalne profile, kjer so podatki ustrezni;
- podatkovne vrzeli;
- revizije prejšnjih vrednosti;
- analizo občutljivosti morebitnega sestavljenega rezultata.

15. Kaj morajo odločevalci odnesti iz raziskave

Prvič, Slovenija nima splošnega zloma položaja mladih. Ima več pomembnih uspehov: nizek NEET, nizko revščino in nizko hudo prikrajšanost.

Drugič, uspehi niso enakomerni. Začasnost dela, cene stanovanj in visok delež mladih odraslih pri starših kažejo, da sistem dobro blaži posledice, slabše pa odpira pot v samostojnost.

Tretjič, družina trenutno opravlja del funkcije stanovanjske in socialne politike. To zmanjšuje vidno revščino, vendar možnosti posameznika veže na družinske vire.

Četrtoč, problem ni samo denar v tekočem mesecu, ampak predvidljivost življenjske časovnice. Mlad človek potrebuje možnost odgovoriti ne le »ali danes zmorem«, ampak tudi »ali lahko naslednje leto načrtujem«.

Petič, ena skupna uvrstitev bi skrila bistvo. Slovenija ni preprosto dobra ali slaba. Je močna pri zaščiti in šibkejša pri pretvarjanju zaščite v avtonomen prehod.

16. Omejitve raziskave

Raziskava uporablja več starostnih skupin, ker uradni viri ne objavljajo vseh kazalnikov za enotno populacijo. NEET, začasnost in AROPE veljajo za 15–29 let, življenje pri starših za 25–34 let, nekateri regionalni podatki za 15–34 let, dohodek in mobilnost pa za širšo populacijo.

Podatki so večinoma agregatni in presečni. Ne omogočajo dokazovanja, da je posamezna pogodba povzročila odloženo selitev ali da je stanovanjski položaj povzročil psihološko stisko.

Regionalni podatki ne zadoščajo za primerljiv rang 12 regij. Manjkajo aktualne regionalne cene in najemnine, dohodki mladih, prihranki, dolgovi ter neposredno merjena vrzel med željami in načrti.

Mladina 2020 je kakovosten nacionalni vir, vendar je časovno umeščena v epidemično leto. Eurofoundovi psihološki mehanizmi so evropske povezanosti in niso slovenske vzročne ocene.

17. Zaključek

Slovenija je v zadnjem desetletju dosegla pomemben napredek pri vključevanju mladih in zmanjševanju materialnega tveganja. Ta napredek je resničen. Vendar uspeh še ni zaključen, dokler mladi zaposlitve in zaščite ne morejo pretvoriti v samostojno, varno in načrtno življenje.

Največja slepa pega običajnih statistik je, da lahko družinsko gospodinjstvo hkrati rešuje problem in ga skriva. Mladim zagotavlja varnost, toda sistemu omogoča, da stanovanjsko in pogodbeno negotovost zazna pozneje ali sploh ne.

Indeks samostojnega prehoda mladih zato ne sprašuje samo, ali so mladi zaposleni in ali niso revni. Sprašuje, ali imajo realno možnost naslednjega koraka. Prav ta možnost – ne formalni status sam po sebi – je merilo družbe, ki mladim omogoča odraslost po lastni izbiri.

18. Struktura metodoloških prilog

Raziskovalni paket vsebuje:

1. register virov in kod tabel;
2. metodološki slovar kazalnikov;
3. nacionalne časovne vrste 2015–2025;
4. podatke vseh držav EU27 za leto 2025;
5. regionalne tabele SURS;
6. formule izpeljanih kazalnikov;
7. stresni test normalizacije in uteževanja;
8. register psiholoških dokazov;
9. popoln seznam omejitev;
10. protokol številčnega, vsebinskega, jezikovnega in vizualnega QA.

Podatkovni viri

Eurostat: edat_lfse_20, lfsa_etpgan, lfsa_eppga, ilc_iw01, ilc_lvho07a, ilc_peps01n, ilc_mdsc11, ilc_lvps08, yth_demo_030.

SURS: 05G3011S, 0772755S, 0867385S, 0419005S, 0861202S, 0861211S.

Lavrič, M., Deželan, T. in sodelavci (2021). *Mladina 2020: položaj mladih v Sloveniji*. Univerza v Mariboru in Univerza v Ljubljani.

Eurofound (2024). *Becoming adults: Young people in a post-pandemic world*. Publications Office of the European Union.

METODOLOŠKA IN PODATKOVNA PRILOGA

Definicije, izračuni, dokazne ravni in revizijska sled

Indeks samostojnega prehoda mladih Slovenije

Različica: 1.0 – priloga h glavnemu raziskovalnemu poročilu **Referenčno obdobje:** pretežno 2015–2025

Datum zaključka podatkovnega pregleda: 14. avgust 2026

A.1 Namen priloge

Priloga dokumentira izvor, definicijo, populacijo, obdelavo in omejitve vsakega kazalnika, uporabljenega v raziskavi. Omogoča:

- ponovitev izračunov;
- preverjanje navedb v glavnem poročilu;
- razločevanje med neposrednimi in izpeljanimi kazalniki;
- pregled metodoloških odločitev;
- poznejšo letno posodobitev;
- dokumentiranje morebitnih revizij uradnih virov.

A.2 Raziskovalna populacija

Idealna ciljna populacija raziskave so mladi in mladi odrasli med 15. in 34. letom. Uradni viri ne uporabljajo enotnih starostnih razredov, zato raziskava vključuje več populacij:

Populacija	Vloga
15–29 let	NEET, začasna zaposlitev, krajši delovni čas, AROPE, stanovanjska preobremenitev, huda prikrajšanost
16–29 let	tveganje revščine zaposlenih
25–34 let	življenje pri starših oziroma gospodinjska odvisnost
15–34 let	regionalni status aktivnosti SURS
vsa gospodinjstva	regionalna mediana ekvivalentnega dohodka
vsi delovno aktivni brez kmetov	regionalna delovna mobilnost
celotni stanovanjski fond	lastništvo, naseljenost in nenaseljenost stanovanj

Kazalniki z različnimi populacijami se ne predstavljajo kot deleži istega imenovalca. Skupna številka se ne izračuna na individualni ravni.

A.3 Jedrni kazalniki

A.3.1 NEET

- **Definicija:** osebe, ki niso zaposlene in niso vključene v formalno ali neformalno izobraževanje oziroma usposabljanje.
- **Populacija:** 15–29 let.
- **Enota:** odstotek vseh oseb v starostni skupini.
- **Vir:** Eurostat `edat_lfse_20`.
- **Izbrani parametri:** spol skupaj; status nezaposlen; brez formalnega ali neformalnega izobraževanja; odstotek.
- **Smer:** nižja vrednost je ugodnejša.
- **Omejitev:** NEET združuje brezposelne in neaktivne osebe z različnimi razlogi ter ne meri kakovosti zaposlitve tistih, ki delajo.

A.3.2 Začasna zaposlitev

- **Definicija:** zaposleni z zaposlitvijo za določen čas oziroma začasno pogodbeno obliko po metodologiji EU-LFS.
- **Populacija:** zaposleni, stari 15–29 let.
- **Enota:** odstotek zaposlenih v starostni skupini.
- **Vir:** Eurostat `lfsa_etpgan`.
- **Izbrani parametri:** spol skupaj; državljanstvo skupaj; odstotek.
- **Smer:** nižja vrednost je pogojno ugodnejša.
- **Omejitev:** kazalnik ne pove, ali je začasnost prostovoljna, kako dolgo traja ali ali vodi v stabilnejšo zaposlitev.

A.3.3 AROPE

- **Definicija:** tveganje revščine ali socialne izključenosti po skupni metodologiji EU-SILC.
- **Populacija:** 15–29 let.
- **Enota:** odstotek oseb.
- **Vir:** Eurostat `ilc_peps01n`.
- **Smer:** nižja vrednost je ugodnejša.
- **Omejitev:** kazalnik temelji na položaju gospodinjstva. Materialna zaščita mlade osebe ni enaka individualni finančni neodvisnosti.

A.3.4 Stanovanjska stroškovna preobremenitev

- **Definicija:** delež oseb v gospodinjstvih, kjer skupni stanovanjski stroški presegajo 40 % razpoložljivega dohodka gospodinjstva po odštetju stanovanjskih dodatkov.
- **Populacija:** 15–29 let.
- **Enota:** odstotek oseb.
- **Vir:** Eurostat [ilc_lvho07a](#).
- **Izbrani prag:** celotna populacija glede na prag tveganja revščine (TOTAL).
- **Smer:** nižja vrednost je običajno ugodnejša.
- **Ključno opozorilo:** nizka vrednost je lahko deloma rezultat ostajanja v starševskem gospodinjstvu in zato ne dokazuje dostopnega trga samostojnih stanovanj.

A.3.5 Življenje pri starših oziroma gospodinjaska odvisnost

- **Definicija:** delež oseb, ki živijo s starši ali so po metodologiji tabele gospodinjasko odvisne.
- **Populacija:** 25–34 let.
- **Enota:** odstotek oseb.
- **Vir:** Eurostat [ilc_lvps08](#).
- **Smer:** nižja vrednost je ugodnejša samo kot sistemski rezultat možnosti oblikovanja samostojnega gospodinjstva.
- **Omejitev:** kazalnik ne meri želje po odhodu, kakovosti odnosov, kulturnih preferenc ali dejanske avtonomije odločanja.

A.4 Diagnostični nacionalni kazalniki

Kazalnik	Eurostatova koda	Populacija	Vloga	Razlog za ne vključitev v jedrno agregacijo
Povprečna starost odhoda	yth_demo_030	skupaj in po spolu	časovnica prehoda	vsebinsko prekrivanje z življenjem pri starših
Krajši delovni čas	lfsa_eppga	zaposleni 15–29	kakovost oziroma oblika dela	smer ni enoznačna; lahko je prostovoljen ali povezan z izobraževanjem
Revščina zaposlenih	ilc_iw01	zaposleni 16–29	zadostnost dohodka iz dela	drugačna populacija in delno prekrivanje z AROPE
Huda materialna in socialna prikrajšanost	ilc_mdspd11	15–29	alarm skrajnega pomanjkanja	sestavni del širšega koncepta AROPE

A.5 Kazalniki SURS

A.5.1 Regionalni status aktivnosti mladih

- **Tabela:** SURS 05G3011S.
- **Populacija:** prebivalci, stari 15–34 let.
- **Kategorije:** zaposleni, brezposelni, osebe v izobraževanju, drugi neaktivni.
- **Imenovalec:** vse osebe v starostni skupini, ne delovna sila.
- **Pomembna posledica:** delež brezposelnih ni stopnja brezposelnosti. Delež zaposlenih je odvisen tudi od velikosti skupine v izobraževanju.

A.5.2 Regionalni dohodek

- **Tabela:** SURS 0 867 385S.
- **Izbrana meritev:** mediana dohodka na ekvivalentnega odraslega člana gospodinjstva.
- **Vrsta dohodka:** dohodek po socialnih transferjih.
- **Leta:** 2015 in 2025.
- **Omejitev:** vrednosti so nominalne, niso omejene na mlade in niso prilagojene regionalnim življenjskim stroškom.

A.5.3 Delovna mobilnost

- **Tabela:** SURS 0 772 755S.
- **Populacija:** delovno aktivni brez kmetov.
- **Kazalniki:** indeks delovne migracije, delo zunaj regije prebivališča, delo v regiji prebivališča.
- **Leta:** 2015 in 2025.
- **Omejitev:** podatek ne meri razdalje, časa poti, načina prevoza, dela od doma ali prostovoljnosti mobilnosti.

A.5.4 Cene stanovanjskih nepremičnin

- **Tabela:** SURS 0 419 005S.
- **Kazalnik:** povprečje četrletij leta glede na povprečje leta 2015.
- **Osnova:** 2015 = 100.
- **Leta:** 2015 in 2025.
- **Omejitev:** indeks meri spremembo cen, ne ravni cen, cene kvadratnega metra, potrebnega pologa ali dostopnosti kredita.

A.5.5 Lastniška struktura stanovanj

- **Tabela:** SURS 0861202S.
- **Meritev:** število naseljenih stanovanj po tipu lastništva.
- **Leta:** 2015 in 2021.
- **Izpeljava:** delež najemnih stanovanj med vsemi naseljenimi stanovanji.
- **Omejitev:** izbrana razčlenitev ne meri aktualne ponudbe, višine najemnine, kakovosti ali varnosti najema.

A.5.6 Naseljenost stanovanjskega fonda

- **Tabela:** SURS 0861211S.
- **Meritev:** število naseljenih in nenaseljenih stanovanj.
- **Leta:** 2015 in 2021.
- **Izpeljava:** delež nenaseljenih stanovanj med celotnim fondom.
- **Omejitev:** nenaseljeno stanovanje ni samodejno primerno, tržno ponujeno ali lokacijsko uporabno stanovanje za mlade.

A.6 Psihološki dokazni sloj

Psihološki podatki niso vključeni v sestavljeni rezultat. Uporabljajo se kot razlagalni in izidni sloj.

A.6.1 Mladina 2020

- **Populacija:** mladi, stari 15–29 let.
- **Velikost:** 1.200 enot.
- **Zasnova:** nacionalna presečna raziskava z elementi primerljivosti z raziskavama Mladina 2000 in Mladina 2010.
- **Uporabljene teme:** stanovanjski problem, pričakovana pomoč staršev, stres, osamljenost, osebna prihodnost, prihodnost družbe in usklajevanje poklicnega ter družinskega življenja.
- **Omejitev:** del zbiranja je potekal v epidemičnih razmerah. Avtorji so vpliv preverili in ugotovili šibke, vendar pri nekaterih postavkah statistično značilne povezave s časom zbiranja.

A.6.2 Eurofound 2024

- **Vloga:** evropska empirična podpora mehanizmu razkoraka med željami in konkretnimi načrti.
- **Uporabljene ugotovitve:** povezanost neuresničene želje po odhodu od staršev z občutkom družbene izključenosti ter povezanost neskladja zaposlitvenih želja in načrtov z večjim tveganjem depresije.
- **Omejitev:** ugotovitve niso slovenska nacionalna ocena in ne dokazujejo vzročnosti.

A.7 Izračuni

A.7.1 Absolutna sprememba

Za kazalnike v odstotkih:

absolutna sprememba = vrednost 2025 – vrednost 2015

Rezultat je izražen v odstotnih točkah.

A.7.2 Relativna sprememba

relativna sprememba (%) = $((\text{vrednost 2025} / \text{vrednost 2015}) - 1) \times 100$

Relativna sprememba se ne uporablja namesto absolutne, kadar bi nizka začetna vrednost ustvarila zavajajoče velik odstotek.

A.7.3 Cenovno-dohodkovni pritisk

Indeks dohodka:

$20.416 / 12.332 \times 100 = 165,6$

Indeks cen stanovanjskih nepremičnin:

214,9

Orientacijska sprememba razmerja:

$((214,9 / 100) / (20.416 / 12.332) - 1) \times 100 = 29,8 \%$

Kazalnik ni standardizirano razmerje cena/dohodek, ker dohodek ni omejen na mlade in cenovni indeks ne meri absolutne cene stanovanja.

A.7.4 Delež najemnih stanovanj

delež najemnih = $\text{najemna naseljena stanovanja} / \text{vsa naseljena stanovanja} \times 100$

A.7.5 Delež nenaseljenih stanovanj

delež nenaseljenih = $\text{nenaseljena stanovanja} / \text{vsa stanovanja} \times 100$

A.7.6 Min-max normalizacija

Ker je pri vseh petih testiranih jedrnih kazalnikih nižja vrednost ugodnejša:

rezultat = $100 \times (\text{najvišja vrednost} - \text{vrednost države}) / (\text{najvišja vrednost} - \text{najnižja vrednost})$

Najboljša država dobi 100, najslabša 0. Metoda je občutljiva na skrajne vrednosti.

A.7.7 Percentilni rezultat

Države so razvrščene od najnižje do najvišje vrednosti. Rezultat je obrnjen tako, da najnižja vrednost prejme najvišji percentilni rezultat. Pri vezeh se uporabi srednji položaj vezanih vrednosti.

Percentil ne meri velikosti razlike med državami.

A.7.8 Aritmetično povprečje

skupni rezultat = vsota petih področnih rezultatov / 5

Metoda omogoča popolno kompenzacijo: zelo dober rezultat na enem področju lahko nadomesti slabega na drugem.

A.7.9 Geometrijsko povprečje

Zaradi možnih ničelnih rezultatov:

geometrijski rezultat = $\exp(\text{povprečje}(\ln(\text{področni rezultat} + 1))) - 1$

Metoda zmanjša kompenzacijo in bolj poudari neuravnotežen profil.

A.7.10 Najšibkejši člen

rezultat = najmanjši področni rezultat države

Metoda obravnava najslabše področje kot omejitev celotnega prehoda, vendar zanemari količino informacij na drugih področjih.

A.8 Evropski stresni test

Pet jedrnih vrednosti za leto 2025 je bilo pridobljenih za vseh 27 držav EU. Preizkušenih je bilo šest scenarijev:

1. percentilno povprečje;
2. min-max aritmetično povprečje;
3. model brez stanovanjske preobremenitve;
4. polovična utež stanovanjske preobremenitve;
5. geometrijsko povprečje;
6. model najšibkejšega člena.

Uvrstitev Slovenije se je gibala od 1. do 10. mesta. Natančna skupna uvrstitev zato ni obravnavana kot robustna ugotovitev. Robustna je vsebinska struktura profila.

A.9 Pravila za regionalno analizo

Regionalni rezultati se ne agregirajo v lestvico od 1 do 12, ker:

- kazalniki uporabljajo različna leta;
- del kazalnikov ni omejen na mlade;
- ni primerljive aktualne serije regionalnih cen in najemnin;
- delež zaposlenih med vsemi mladimi močno oblikuje delež oseb v izobraževanju;
- mobilnost nima enoznačne smeri;
- regionalni dohodek ni prilagojen življenjskim stroškom.

Objavi se regionalni atlas z izvornimi vrednostmi in opozorili, ne navidezno natančen rang.

A.10 Obravnava manjkajočih podatkov

Manjkajoči podatki se ne nadomeščajo z oceno IDP, povprečjem druge populacije ali novo anketo.

Kazalnik se:

- izpusti iz ustrezne primerjave;
- označi kot podatkovna vrzel;
- ne prenese iz nacionalne na regionalno raven;
- ne nadomesti s starejšim letom brez jasne oznake.

A.11 Revizijska sled

Raziskovalna mapa vsebuje:

- surove odgovore API v `data/raw/`;
- obdelane tabele v `data/processed/`;
- gradnik grafikonov v `scripts/build_charts.py`;
- grafikone PNG in SVG v `figures/`;
- register virov;
- register psiholoških dokazov;
- metodološki slovar;
- stresni test;
- glavno poročilo.

Vsaka prihodnja izdaja mora hraniti datum pridobitve, različico metodologije in seznam spremenjenih vrednosti.

A.12 QA-protokol

Številčni QA

- preverjanje števila vrstic in stolpcev;
- preverjanje seštevkov in deležev;
- ponovni izračun absolutnih in relativnih sprememb;
- preverjanje osnovnega leta indeksov;
- primerjava vrednosti Slovenije med nacionalnimi in evropskimi poizvedbami;
- preverjanje položaja Slovenije pri vseh metodah.

Vsebinski QA

- preverjanje definicije in imenovalca;
- ločevanje osebne in gospodinjske ravni;
- preprečevanje dvojnega štetja;
- preverjanje smeri kazalnika;
- označitev različnih populacij in let;
- ločevanje neposrednega podatka, povezanosti in hipoteze.

Jezikovni QA

- enotna raba izrazov NEET, AROPE, začasna zaposlitev in stanovanjska preobremenitev;
- decimalna vejica v slovenskem besedilu;
- odstotne točke pri razlikah deležev;
- brez vzročnih glagolov, kadar je dokaz presečen ali agregaten;
- brez stigmatizacije bivanja pri starših.

Vizualni QA

- šumniki in merske enote;
- berljive osi in vrednosti;
- naveden vir in omejitev;
- brez prekrivanja oznak;
- enotna barvna paleta;
- PNG za digitalno uporabo in SVG za tisk.

A.13 Merilo zaključka prve izdaje

Izdaja je pripravljena za javno objavo, ko so:

1. glavno poročilo in priloga vsebinsko usklajena;
2. vse vrednosti navzkrižno preverjene;
3. bibliografija popolna;
4. dokument DOCX izrisan in vizualno pregledan;
5. PDF izrisan in pregledan stran za stranjo;
6. spletni paket preverjen na namiznem in mobilnem prikazu;
7. javno označeno, da skupni rang ni robusten;
8. arhivirani vsi razvojni dokumenti, ki niso del aktualne metodologije.

Bibliografija in podatkovne povezave

Znanstvena in raziskovalna literatura

Eurofound. (2024). *Becoming adults: Young people in a post-pandemic world*. Publications Office of the European Union. <https://www.eurofound.europa.eu/en/publications/all/becoming-adults-young-people-post-pandemic-world>

Lavrič, M., Deželan, T., Klanjšek, R., Lahe, D., Naterer, A., Radovan, M., Rutar, T., Sardoč, M., Uršič, M., Majce, M., Cupar, T., Matjašič, M., Nacevski, K., Vombergar, N. in Prešeren, J. (2021). *Mladina 2020: položaj mladih v Sloveniji*. Univerza v Mariboru, Univerzitetna založba in Založba Univerze v Ljubljani. <https://doi.org/10.18690/978-961-286-475-0>

Arhivski zapis publikacije Mladina 2020: <https://www.dlib.si/details/URN:NBN:SI:doc-4PASDZFN>

Arhiv družboslovnih podatkov. (2022). *Mladina 2020: Položaj mladih v Sloveniji* [podatkovna datoteka, ADP IDNo MLA20]. https://doi.org/10.17898/ADP_MLA20_V1

Eurostat

Vsi Eurostatovi podatki so bili pridobljeni prek uradnega Dissemination API. Glavna vstopna točka: <https://ec.europa.eu/eurostat/api/dissemination/statistics/1.0/data/>

Koda	Vsebina	Uporabljena populacija
edat_lfse_20	mladi, ki niso zaposleni in niso vključeni v izobraževanje ali usposabljanje	15-29
lfsa_etpgan	začasna zaposlitev po starosti, spolu in državljanstvu	zaposleni 15-29
lfsa_eppga	delo s krajšim delovnim časom	zaposleni 15-29
ilc_iw01	tveganje revščine zaposlenih	zaposleni 16-29
ilc_peps01n	tveganje revščine ali socialne izključenosti	15-29
ilc_mdsc11	huda materialna in socialna prikrajšanost	15-29
ilc_lvho07a	stanovanjska stroškovna preobremenitev	15-29
ilc_lvps08	življenje s starši oziroma gospodinjska odvisnost	25-34
yth_demo_030	povprečna starost odhoda iz starševskega gospodinjstva	skupaj in po spolu

Metapodatki in definicije: <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/>

Datum pridobitve podatkov, uporabljenih v izdaji: 13. avgust 2026.

Statistični urad Republike Slovenije

Podatki so bili pridobljeni prek uradne podatkovne baze SiStat oziroma njenega PxWeb API: <https://pxweb.stat.si/SiStatData/>

Koda tabele	Vsebina	Uporabljena leta
05G3011S	prebivalstvo po statusu aktivnosti, starosti in statistični regiji	2015–2025
0772755S	izbrani kazalniki delovne migracije po statističnih regijah	2015, 2025
0867385S	dohodek gospodinjstev po statističnih regijah	2015, 2025
0419005S	letni indeksi cen stanovanjskih nepremičnin	2015, 2025
0861202S	naseljena stanovanja po tipu lastništva in regiji	2015, 2021
0861211S	stanovanja po naseljenosti, letu izgradnje in regiji	2015, 2021

Datum pridobitve podatkov, uporabljenih v izdaji: 13. avgust 2026.

Vladni in institucionalni zapisi

Urad Republike Slovenije za mladino. *Raziskave Mladina*. <https://www.mlad.si/informacije/raziskave-mladina/>

Urad Republike Slovenije za mladino. (2021). *Raziskava o položaju mladih v Sloveniji – Mladina 2020*. <https://www.gov.si/novice/2021-05-24-raziskava-o-polozaju-mladih-v-sloveniji-mladina-2020/>

Način citiranja podatkov v poročilu

V glavnem besedilu je ob grafikonu ali tabeli naveden skrajšan vir, na primer »Vir: Eurostat; obdelava IDP« ali »Vir: SURS; izračun IDP«. Popolna koda tabele, populacija, parametri in omejitve so dokumentirani v metodološki prilogi.

Izpeljani kazalniki se vedno označijo kot »izračun IDP«. Empirične povezave iz Mladine 2020 in Eurofounda se ne označijo kot vzročni učinki.